

Razvoj bojov na ruski fronti

Nepretrgani nemški letalski napadi na sovjetska pomorska in letalska oporišča. Boji med pehoto po utrjenih črtah in obmejnih krajih. Nemško-romunsko napredovanje proti bivši sovjetsko-romunski meji

Berlin, 24. junija. Nemško uradno vojno poročilo pravi: Včeraj: Na vzhodu se boji vojske in letalstva proti rdeči armadi po načrtu in uspešno nadaljujejo. Na Vzhodnem morju so hitri čolni vdrl v sovjetske obrežne vode in potopili obrežno stražarsko ladjo in štiri sovjetske trgovske ladje s skupno 5950 tonami.

Berlin, 24. junija. s. Nemška pehota je na več krajih predrila sovjetske utrjene črte. Po boju, ki je trajal dve uri, je stotinja pešev nekje na bojišču z naskokom osvojila pet utrdb ter več postojank na važnih vojaških točkah. Ista stotinja je ob zori napadla nove sovjetske postojanke. Zdelo se je, da se nasprotnik hoče izogniti boju na odprtem polju. Skril se je v hiše, od koder ga je nemška pehota izrinila. V nekem naselju je

med nemško pehoto in med številno skupino boljševiških vojakov prišlo do silovitega boja na cesti. Sovjetski vojaki so bili decimirani. Odločni nemški napad je strl vsak nasprotni odpor na tem delu bojišča. Velik del boljševiških vojakov se je moral vdati, drugi pa so se rešili v gozdove.

Oddelki nemškega letalstva so 22. junija navzlic hudemu protiletalskemu ognju bombardirali sovjetska vojaška pristanišča in oporišča rdeče

mornarice. Posebno silovitih napadov je bilo deležno neko podmorniško oporišče v Črnem morju, kjer so bili povzročeni požari in škoda na pristaniških napravah ter na skladiščih goriva. Vsa nemška letala so se vrnila na oporišča, čeprav so nekatera nosila sledove nasprotnikovega streljanja.

Nemška bojna letala so preteklo noč uspešno napadla vojaške cilje na glavnem delu bojišča. Bombardiranih je bilo veliko letališč ter uničena

letala, hangarji, delavnice in zavetišča. Bombe so zadele ceste, važne za prehod sovjetskih čet. Ceste so bile polne vojaških kolon in vozil. Bombardirali so tudi nekaj vojaško važnih železniških prog.

Včeraj je nemško letalstvo od zore nadaljevalo svoje napade proti sovjetskimi letališčem. Veliko sovjetskih letal je bilo uničenih na tleh.

Berlin, 24. junija. s. Nemške in romunske čete so 22. junija vdrl v rusko Besarabijo. Njihovo napredovanje se razvija v smeri proti nekdanji romunsko-sovjetski meji. V Rumuniji je bila razglašena splošna mobilizacija.

Stockholm, 24. junija. s. Poročila iz Moskve pravijo, da je bilo na vsem ozemlju Sovjetske Rusije razglašeno obsedno stanje ter uvedena vojna sodišča, civilne oblasti imajo enaka polnomočja kakor vojaške oblasti.

La battaglia divampa lungo tutto il fronte russo

Incessanti attacchi aerei tedeschi. Aspri combattimenti nelle linee fortificate. Rapido avanzamento del tedesco-romeni nella Besarabia

Berlino 24. giugno. Formazioni dell'aviazione tedesca hanno bombardato il 22 giugno nonostante la violenta reazione antiaerea porti militari e punti di appoggio della marina da guerra rossa. Obiettivo di attacchi particolarmente violenti è stata una base di sottomarini sovietici sul mar Nero. Sono stati constatati danni sui moli e negli impianti portuali e grandi incendi nel deposito di carburanti nel porto. Tutti gli apparecchi impiegati hanno potuto rientrare alle loro basi sebbene alcuni di essi portassero tracce evidenti della reazione contraerea nemica.

Apparecchi da combattimento tedeschi la notte scorsa attaccarono con successo obiettivi militari nel settore principale. Un gran numero di aerodromi furono bombardati. Apparecchi, rimesse, officine e ricoveri vennero distrutti. Importanti strade di passaggio delle truppe sovietiche in parte ingombre di colonne di soldati e di veicoli furono colpite con bombe come pure parecchie linee ferroviarie importanti ai fini strategici.

Le fanterie tedesche hanno forzato in più punti le linee fortificate sovietiche. Dopo un combattimento di due ore una compagnia di

fanteria ha presso d'assalto e conquistato cinque fortini e delle postazioni di campagna in punti strategici importanti. La stessa compagnia all'alba ha attaccato nuove posizioni del nemico il quale sembrava voler evitare il combattimento in piena campagna. L'avversario si nascondeva difatti nelle case da cui è stato snidato dalle fanterie tedesche. In una località abitata si è svolto un violento combattimento nelle strade fra le fanterie tedesche ed un'orda numerosa di soldati bolscevichi, che è stata completamente decimata. Ogni ulteriore resistenza del nemico in questo settore è stata piegata dall'energico attacco tedesco. Una gran parte dei soldati bolscevichi sono costretti ad arrendersi mentre alcuni di essi hanno potuto rifugiarsi nella foresta.

Berlino 24. giugno. Truppe tedesche e romene sono penetrate durante la giornata del 22 giugno nella Besarabia. La loro avanzata si svolge in direzione del confine romeno-sovietico come esso esisteva prima dell'annessione della Besarabia alla Russia.

Stoccolma 24. giugno. La legge marziale è stata proclamata in tutto il territorio sovietico. Le autorità civili hanno i medesimi poteri delle autorità militari. Nelle città vige da oggi il coprifuoco. Uno stato che dopo 24 ore di guerra deve già adottare così draconiane di ordine pubblico, non deve sentirsi molto sicuro in se.

Nov nemški poslanik v Bolgariji

Berlin, 24. junija. s. Hitler je na predlog zunanjega ministra Ribbentropa imenoval novega nemškega poslanika v Soliji. Za poslanika je bil postavljen višji skupinski vodja hitlerjevskih padalnih oddelkov Deckerle.

Italijansko ljudstvo ter vojna proti Sovjetom

»Italijanski duh čuti, da v Evropi ne more biti reda, dokler ni reda v Rusiji«

Rim, 24. junija. s. Uradni list prinaša sledeče sporočilo predsedništva vlade:

V smislu veljavnih zakonov je treba Zvezo sovjetskih socialističnih republik smatrati za sovražno državo od 22. junija 1941-XIX od 5 zjutraj dalje.

Rim, 24. junija. s. V rimskih krogih poudarjajo, da je treba takojšnje sodelovanje Italije v vojni proti Rusiji pripisovati dvema razlogoma: stoisotni vzajemnosti z Nemčijo ter globokemu protiboljševiškemu duhu italijanskega naroda.

Italijansko ljudstvo ne čuti nobene posebne sovražnosti zoper ruski narod. Vojna ne velja ruskim množicam, temveč kremeljski tolpi in rdeči vojski, na katero ta tolpa opira svojo oblast. Vojna za osvoboditev Evrope je imela eno senco:

Novice s Hrvaške

Zagreb, 24. junija. s. Prizori prisrčne naklonenosti do italijanskih čet so se pokazali v Konjicu v Hercegovini ob priliki odhoda italijanskih zasedbenih čet. Kakor pišejo hrvaški listi, je prišlo ob tej priliki do spontanosti in navdušenih manifestacij za vojake in častnike. »Hrvaški narod« piše, da je prišlo na dan odhoda italijanskih čet vse ljudstvo po slovo od predstavnikov prijateljske Vojske in je obsulo odhajajoče vojake s cvetjem. Godba je tedaj igrala italijansko in hrvaško himno.

Zagreb, 24. junija. s. Zastopnik zunanjega ministrstva je dal zastopnikom tiska na razpolago vsebino sporočila, katero je hrvaški zunanji minister izročil generalnemu konzulu Združenih držav v Zagrebu in v njej zahteval takojšnje zaprtje

svoja službena mesta. Njihova mesta pa so zavzeli slovenski zdravniki. Vodi jih pa še vedno dr. Aldo Duce, ki je bil dodeljen zdravstveni avtokoloni iz tržaške Kraljevske prefektore. Zdravniki opravljajo svoje človekoljubno delo z velikim znanjem in vnujo. Sanitarna kolona je krenila na svojo drugo turo iz Kostanjevice. Ljudje se velike brige, ki jo kažejo italijanske oblasti, vselej in bodo za skrb hvaležni.

konzulata, čigar delovanje je bilo nasprotno silam Osi. Hrvatska je kot zaveznica Osi postala član evropske skupnosti in zato takšnega delovanja ne more trpeti že zato ne, ker Združene države niso priznale nove neodvisne hrvaške države. Na vprašanje, kaj bo s konzulati tistih držav, ki še niso priznale nove hrvaške države, je zastopnik zunanjega ministrstva odgovoril, da je težko o tej stvari točno govoriti, pač pa je izrazil upanje, da bodo prizadele države za same pojasnile svoje stališče. Pristavil je še, da hrvaška država sploh ne bo govorila z ljudmi, ki so konzularni predstavniki zunanjih držav ki so se izkazale z delovanjem proti silam Osi.

Nepopolno veselje po vsej Rumuniji je vzbudila vest, da je Rumunija stopila v vojsko ob strani Nemčije proti Rusiji. Rusija in boljševizem sta velika notranja in zunanja sovražnika Rumunije. En in pol stoletja se je Rusija trudila, da se polasti tega latinškega otoka, kar pa je bilo vedno brez uspeha, pišejo romunski listi.

Ameriški veleposlanik v argentinski prestolnici Buenos Aires je odletel v Washington, da bi poročal svoji vladi o političnih vprašanjih, ki tvorijo jedro trenutnih razgovorov med vlado Združenih držav in Argentino.

Minister Pavolini pri Ribbentropu

Berlin, 24. junija. s. Včeraj popoldne je minister za ljudsko kulturo Pavolini, ki ga je spremljal poslanik Alfieri, imel drugi posvet z nemškim zunanjim ministrom Ribbentropom.

Il Ministro Pavolini da Ribbentrop

Berlino, 24. giugno. Nel pomeriggio il ministro della cultura popolare Alessandro Pavolini, che era accompagnato dall'ambasciatore Alfieri, ha avuto un secondo colloquio con il ministro degli esteri von Ribbentrop.

Zapiranje komunistov v Srbiji

Belgrad, 24. junija. s. Policija je prejela večje število znanih komunističnih voditeljev, češ da so po zapovedi iz Moskve hujskali arabsko ljudstvo proti nemškim oblastem. Več ljudi, ki so jih že dalje časa iskali zaradi prevratnega delovanja, je bilo tudi prijetih.

Izredna seja švedske vlade

Stockholm, 24. junija. s. Švedska vlada je imela izredno sejo, ki je trajala do pozne ure. Pojem je bila seja prekinjena iz razloga, da je treba pričakovati posebnih obvestil. Tudi parlamentarni odbor za zunanje zadeve se je sešel pod predsedstvom kralja samega.

Švedski general Linder, ki je tudi general finske vojske, je dopotoval v Helsink. General je v lanskoi vojni poveljeval švedskim prostovoljcem na Finskem. Po prihodu v Helsink je imel posvet z maršalom Mannerheimom.

Nemški list o pomenu sedanjega boja

Berlin, 24. junija. s. »Stasilo nemškega zunanjega ministrstva« Diplomatsch-Politische Korrespondenz« razpravlja o zadnjem Churchillovem govoru in pravi, da Churchill pravilno čuti, da bo nemška zmaga nad boljševizmom samo predigra za zanesljiv angleški poraz. Rdeča karta je bila Angliji strgana iz roke, še preden je mogla Anglija izigrati ameriško karto. Toda evropski narodi, ki so priče sedanjega boja, vedo, da med vojno proti Angliji in proti demokratsko-liberalnemu ter bogataškemu svetu zahodnega kapitalizma ter med obrambo proti boljševiški anarhiji na Vzhodu ni nobene razlike. Treba je oba ta sovražnika uničiti, zakaj samo tako bo mogoče rešiti evropske vrednote ter zagotoviti bodočnost evropskim narodom.

Vstaja v Litvi

Helsinki, 24. junija. s. Finski listi so včeraj v posebnih izdajah sporočili, da je radijska postaja v Kaunasu včeraj poklicala Litvance k vstaji za osvoboditev izpod sovjetske oblasti. V nadaljnjih poročilih je ta radijska postaja sporočila, da po vsej Litvi izbešajo narodne zastave, ljudstvo pa se zbira po cestah in po trgih ter manifestira za osvoboditev.

V Siriji — hudi boji pred Palmiro

Beirut, 24. junija. s. Včerašnje poročilo francoskega vrhovnega poveljstva o položaju v Siriji pravi, da so se francoske čete v popolnem sodelovanju z letalstvom hudo upirale Angležem na Libanonu in na obali. Na Libanonu so Angleži včeraj znova napadli Mersayum in sicer z znatnimi silami. Na obali je obojno topništvo hudo streljalo.

Pri Damasku so francoski oddelki zavzeli nove položaje, a so ves čas ostali v stiku z nasprotnikom. Mesto Damask so namreč zasedli Angleži in de gaulleovci.

Angleški motorizirani oddelki, ki prodirajo iz Iraka po sirjski puščavi, so se navzlic hudim izgubam, katere jim je prizadejalo francosko letalstvo, mogli približati skoraj Palmiri, kjer se Francozi zagrizeno upirajo. Angleži so včeraj zjutraj bombardirali pristanišče v Beirutu, toda na pristaniških napravah je bilo malo škode, pač pa je bilo nekaj žrtev med civilnim prebivalstvom.

Z ogromnim zadovoljstvom je bila sprejeta po vsej Nemčiji vest o vojni proti Rusiji. Vojna proti sovjetski Rusiji je brez dvoma najbolj pomembna vojna nacionalsocializma. To je vojna proti svetovni nevarnosti, vojna proti Anglosasom. Voditelj Nemčije je rekel v svojem govoru, da bo leto 1941 vrhunec zmage nacionalsocializma in nemško ljudstvo to verjame, pišejo včeraj nemški listi.

Živa letalska delavnost na Sredozemlju

Rim, 24. junija. Uradno vojno poročilo št. 383 pravi:

Med letalskimi boji nad Malto so italijanski lovci sestrelili angleško letalo vrste »Hurricane«.

Nаша lovska letala so prestregla na srednjem delu Sredozemskega morja angleška letala. Letalo vrste »Blenheim« je bilo sestreljeno, dve letali iste vrste pa so sestrelili protiletalski topovi italijanskih torpedovk.

Severna Afrika: Letalstvo osi je še naprej bombardiralo naprave za oskrbovanje, postojanke in skladišča v Tobruku. Angleška letala so znova priletela nad Bengazi.

Vstaja v Estoniji

Helsinki, 24. junija. s. Poročila iz Helsinkija pravijo, da je po upor v Litvaniji in Estoniji prišlo tudi do upora v Letonski, kjer uporniške sile znašajo okrog sto tisoč oboroženih mož. Uporniške čete so zasedle vojaško važne točke v deželi in povsod napadajo ruske posadke.

L'autotreno sanitario ha ripreso il suo servizio

Dopo un breve intervallo, imposto da necessità organizzativa, da alcuni giorni ha ripreso regolare servizio l'autotreno sanitario polivalente del Ministero dell'Interno che ha già visitato alcuni comuni della Provincia di Lubiana, ovunque accolto con la massima simpatia ed interessamento dalle popolazioni, che altamente apprezzano questa benefica istituzione del Governo Fascista.

Gli specialisti di Roma — che avevano prestato servizi nel primo turno — sono stati ora sostituiti da elementi sloveni che, sotto la direzione del dott. Aldo Duce della R. Prefettura di Trieste, prestano la propria opera con competenza e zelo.

L'autotreno ha iniziato il suo secondo giro da Kostanjevica.

Zdravstvena avtokolona na drugi turi

Ljubljana, 24. junija.

Po prvi turi je imela zdravstvena avtokolona nekaj časa odmora, da uredi nekatera organizacijska vprašanja. Sedaj so ta dela opravljena in kolona je krenila na drugo turo. Kolona je začela spet opravljati svoje delo, katero ji je predpisalo italijansko notranje ministrstvo. Kakor pri prvi, tako je avtokolono ljudstvo tudi pri drugi turi z veseljem sprejemalo. Povsod je kolona naletela na polno razumevanje in veliko simpatijo. Ljudje visoko cenijo to dobrodelno ustanovo Italije.

Rimski zdravniški strokovnjaki, ki so imeli službo pri prvi turi, so se sedaj vrnili v Rim na

Večer slovenske in italijanske lirike v Operi

Ob navzočnosti najvišjih dostojanstvenikov in kulturnega občinstva je je snočni recitacijski večer doživel popoln uspeh

Ljubljana, 24. jun.

V ozračju tople domačnosti je bil včeraj v Operi večer italijanske lirike, ki je zbral veliko število odličnega občinstva. Posebno slovesnost je večeru dajala navzočnost armadnega poveljnika Ekse. Robottija ter številnih drugih zastopnikov oblasti in vojske.

Visokega Komisarja je zastopal načelnik tiskovnega urada com. Tigoli.

Prof. Urbani, docent za srbsko-hrvaško literaturo na kr. vseučilišču v Trstu, je pred recitacijami imel govor, v katerem je dejal:

Zdaj se na nebu prižigajo zvezde in v poletni noči poletavajo iz gajev kresnice. V poletni noči mrmrajo spokojni studenci in kakor v snu valujejo praproti. To je čarna ura evetja, semen, vej, ki v poletni noči odpirajo oči, da bi videle sv. Janeza, ki se mimogrede ustavlja. Nocoj bo sv. Janez hodil in prižigal ognje vso noč do zore...

Tako popisuje pesnik Murn-Aleksandrov čarno kresno noč, ki nas — srečno naključje! — združuje v operi, da bomo iz ust ljubeznivih recitatorov in izbranih recitatorjev slišali glas pesnikov, ki s svojimi navdihnutimi spevi neprenehoma ponavljajo čar kresne noči tistim, ki jih ponižno poslušajo.

Ne bom govoril ničesar o italijanskih pesnikih, od Danteja do Ade Negri, ki so na sporedu nocojnega večera. Ves svet jih pozna nič manj kakor mi. Zlasti jih poznajo Slovenci, katerih sodobno kulturno življenje, ki jih je usmerilo proti Italiji, se je začelo proti koncu osemnajstega stoletja po prosvetljenju baronu Zigu Zoisu, sinu italijanskega očeta in slovenske matere. Duhovni sin italijanske omike je bil največji pesnik France Prešeren, ki je v sonetih in s tercinami ponesel slovensko pesništvo na vrhove umetniške popolnosti. Najslavnejša zvezda slovenskega Parnasa po Prešernu, Oton Zupančič, je poznavelec italijanske književnosti in prevajalec prvega dela petega speva »Divine comedie«. Sin slovenskega očeta in italijanske matere je Alojzij Gradnik, največji slovenski prevajalec italijanskih pesnikov, čigar »Italijanski liriki« je moj dragi prijatelj dr. Luigi Salvini označil za »najpomembnejšo slovensko kulturno stvaritev v zadnjem desetletju in ki jo po pravici lahko smatramo za najbogatejši in najbolj posrečen izbor italijanske poezije, prevedene v drug jezik.

Manj lahek je bil izbor slovenskih pesnikov, katere smo nocoj hoteli predstaviti občinstvu, zakaj mi Italijani nimamo popolnega izbora slovenske lirike. Luigi Salvini je v svoji knjižici »Slovenska moderna lirika« zbral 24 pesnikov, od katerih je najstarejši, Dragotin Kette, umrl l. 1899., komaj triindvajsetleten, najmlajši, Bogomil Fatur, pa se je rodil komaj 1914. Gospa Fani Sinkovec-Majer, ki je že desetletja vzorna zastopnica itali-

janske omike ter italijanskega jezika v Ljubljani, je objavila samo prevod »Dumec« Otona Zupančiča, Ta, ki vam govori, je v svojih kritičnih razpravah o slovenskih pisateljih priobčil le malo prevodov stihov. Slovenske pesmi, prevedene po drugih, so razmetane po listih in revijah.

Pa vseeno boste že to pot dobili majhen pregled o pesnikih, ki vladajo na slovenskem Parnasu v preteklosti, kakor France Prešeren, Anton Askerc, Simon Gregorčič in največjih sodobnih pesnikov, kakor Oton Zupančič in Alojzij Gradnik, ob katerih mi je prijetno spomniti se pesnika Silvina Sardenka, čigar zbirka z naslovom »Roma«, izšla 1906, bo v kratkem ponatisnjena in obogatena z novimi cikli, ki niso izšli v prvi izdaji.

Častna navzočnost zastopnika Ekse. Vis. Komisarja, kom. Tigolija, Ekse. poveljnika armadnega zbora gen. Robottija, Ekse. škofa ljubljanskega, rektorja vseučilišča, prvega meščana Ljubljane dr. Adlešiča in zastopnikov umstvenega ter kulturnega življenja v Ljubljani daje temu prvu večeru italijanskega in slovenskega pesništva še večjo slovesnost. S tem večerom se začne vrsta drugih manifestacij, ki bodo na kulturnem področju v vedno tesnejšem sodelovanju z bližnjimi Italijane in Slovence za slavo in za veličino Ducejeve Italije.

Pesniški govor prof. Urbanija je pozdravilo toplo navdušenje. Takoj nato so se začele recitacije.

Ciril Debevec, Slavko Jan in Ivan Levar so brali odlomke iz Danteja, Petrarce in Buonarrotija v izbornem prevodu dr. Alojzija Gradnika. Iz Gradnikove antologije so bile vzete tudi pesmi Uga Foscola, Leopardija, Carduccija, Pascolija, D'Annunzia, ki so jih dramski igralci recitali ob največji pozornosti občinstva. Zatem so prišli verzi Ade Negri, mračnega Sergija Corazzinija, Silvija Novana in Enrica Fornia.

Posebne omembe je zaradi dovršene dikcije vredno recitiranje Leopardijevih verzov po gospe Šaričevi.

Zatem so recitali pesmi najvidnejših in najbolj znanih slovenskih pesnikov v prevodih Urbanija, Salvinija, Marije Samer. Igralec Kral je recital Prešernovo »Izgubljeno vero« ter Askercovi »Majnik« in »Krišnu«. Isti recitator je občuteno podal Gregorčičovo »Cloveka nikar« v izbornem prevodu prof. Urbanija. Zatem so bile recitirane pesmi Dragotina Ketteja, Murna-Aleksandrova, O. Zupančiča. Recital je prof. Salvini. Zatem so bili na sporedu še Gradnik, P. Golja, Igo Gruden, Anton Vodnik in Vida Tauferjeva.

Občinstvo je vsako recitacijo sprejelo z živim odobravanjem, ki se je pomnožilo, ko je izzvenel zadnji verz z odra.

Poeti italiani e sloveni alla ribalta

Il caldo successo della serata di poesia al teatro dell'opera

In un alone di calda intimità ha avuto l'altra sera il suo epilogo nel teatro dell'opera la annunciatata serata di poesia italo-slovena, che ha radunato nel distinto ambiente, con un pubblico di eccezione, il Comandante del Corpo d'Armata Ecc. Robotti e numerose altre Autorità ed ufficiali.

L'Alto Commissario era rappresentato dal capo dell'ufficio stampa del Commissariato stesso, comm. Tigoli.

Il professor Urbani, docente di letteratura serbo-croata presso la Università di Trieste, prima della dizioni dei versi, ha tenuto un discorso, nel quale ha esaminato i rapporti culturali fra i due popoli e i più intimi legami, che anche nel campo della poesia stringeranno i due popoli uniti nello stesso destino.

Attentamente seguito egli ha detto:

Eccelezze, signore, signori,

ora, in cielo si accendono le stelle e nella notte estiva balzano dai boschi le lucciole. — Nella notte estiva mormorano le placide fonti e come nel sogno ondeggiano le felci. E l'ora magica dei fiori, dei semi, dei rami che sosta passando nella notte estiva. Questa notte passerà San Giovanni per accendere i fuochi, tutta la notte sino all'aurora. Così descrive il poeta Murn-Aleksandrov la magica notte della vigilia di S. Giovanni che — felice coincidenza! — ci riuniti al teatro dell'Opera per udire dalle labbra di gentili dicatrici e di squisiti dicitori la voce dei poeti, che con i loro canti ispirati ripetono sempre a chi li ascolta umilmente, l'incanto della notte dei fuochi.

Nulla dirò dei poeti italiani, da Dante ad Ada Negri, compresi nel programma di questa sera; tutto il mondo conosce non meno di noi ed in modo particolare li conoscono gli Sloveni la cui vita culturale moderna, che li orientò verso l'Italia, fu inaugurata verso la fine del settecento dall'illuminista barone Ziga Zois, figlio di padre italiano e di madre slovena. Figlio spirituale della cultura italiana, che non il sonetto e la terzina portò la poesia slovena all'apice della perfezione artistica, il sommo poeta sloveno Francesco Prešeren; conoscere della letteratura italiana e traduttore del 1. e del 5. Canto della »Divina Commedia«, Ottone Zupančič, l'astro più fulgido del Parnasso sloveno, dopo il Prešeren; figlio di padre sloveno e di madre italiana, il più grande traduttore sloveno di poeti italiani, Luigi Gradnik, la cui »Lirica italiana« è stata definita dal mio caro amico dott. Luigi Salvini »la più importante creazione culturale slovena dell'ultimo decennio« e che si può considerare a ragione la più ricca e riuscita Antologia di poesie italiane tradotte in altra lingua.

Meno facile è stata la scelta dei poeti sloveni, che abbiamo voluto presentare questa sera al pubblico, perché noi italiani non abbiamo una Antologia completa della lirica slovena. Luigi Salvini raccolse nel suo volumetto »Liriche slovene moderne« 24 poeti, il più vecchio dei quali Dragotin Kette morì a soli 23 anni nel 1899, ed il più giovane, Bogomil Fatur, nacque appena nel 1914. La signora Fani Sinkovec-Majer, che da decenni è la rappresentante ideale della cultura e della lingua italiana in Lubiana, pubblicò soltanto la versione della DUMA di Ottone Zupančič; chi vi parla, non inseri che poche versioni di versi nei saggi critici sugli scrittori sloveni; poesie slovene, tradotte da altri, sono sparse in giornali e riviste.

Tuttavia avrete già questa volta un piccolo saggio dei poeti, che dominano al Parnaso sloveno del passato come Francesco Prešeren, Antonio Askerc, Simon Gregorčič e dei maggiori poeti sloveni contemporanei come Ottone Zupančič e Luigi Gradnik, accanto ai quali mi è gradito ricordare il poeta Silvino Sardenko, il cui volume

di poesie intitolato »Roma«, uscito nel 1906, verrà ristampato prossimamente, arricchito di nuovi cicli, che non apparvero nella prima edizione.

La ambita presenza del rappresentante dell'Ecc. l'Alto Commissario, com. Tigoli, dell'Ecc. il Comandante del Corpo d'Armata, Gen. Robotti, dell'Ecc. il Vescovo, del Magnifico Rettore dell'Università, del primo cittadino di Lubiana, dott. Adlešič e dei rappresentanti della vita intellettuale e culturale di Lubiana rendono più solenne questa prima serata di poesie italiane e slovene, con cui viene inaugurata la serie di altre manifestazioni, che nel campo culturale avvicineranno in sempre più stretta collaborazione Italiani e Sloveni per la gloria e per la grandezza dell'Italia del Duce.

Calorose ovazioni hanno salutato l'alto discorso del professor Urbani.

Subito dopo si è iniziata la dizione delle poesie.

Ciril Debevec, Slavko Jan, Ivan Levar hanno recitato dei brani di Dante Alighieri, del Petrarca e del Buonarroti rispettivamente nella traduzione ottima del dott. Luigi Gradnik, il noto poeta del »Contadino parla«.

E sempre dall'antologia del Gradnik sono state tolte le poesie di Ugo Foscolo, di Leopardi, di Carducci, di Pascoli, di D'Annunzio, che gli attori del teatro di prosa hanno detto fra la più attenta comprensione del pubblico.

E ancora sono seguiti i versi di Ada Negri, del crepuscolare Sergio Corazzini, di Angiolo Silvio Novaro e di Enrico Fornia.

Degno di rilievo per la dizione perfetta della signora Šarič il leopardiano ultimo canto di Sapho. Quindi sono seguite le dizioni di versi dei più noti poeti sloveni nelle traduzioni di Urbanija, Salvini e di Maria Samer. Kralj ha detto »La fede perduta« del più grande cantore della Slovenia France Prešeren e »Il confine« e »Krišnu« di Ant. Askerc. Di Simon Gregorčič il prof. Urbani ha dato un'ottima traduzione, che è stata attentamente seguita sempre nella dizione del Kralj dal pubblico italiano adunato nella sala.

Ancora sono seguiti i versi di Dragotin Kette, Josip Murn-Aleksandrov, Oton Zupančič, il più grande poeta sloveno vivente, detti da Salvini; Silvino Sardenko, Luigi Gradnik, noto anche in Italia per le sue degnissime traduzioni, Pavel Golja, Igo Gruden, Anton Vodnik, Vida Tauferjeva.

Iz public oba sotoletno očni dizione manifestando la sua viva approvazione e simpatia con ovazioni calorose, ovazioni che si sono moltiplicate quando ha finito la bella serata.

Ljubljanski župan na obisku v Trstu

Trst, 24. junija. s. V posvetovalni dvorani mestne hiše je bila včeraj lepa slovesnost, pri kateri so bili navzoči zastopniki vseh oblasti s prefektom in federalnim tajnikom na čelu. Ljubljanski župan dr. Adlešič je v družbi podžupana dr. Ravnhiraja, muzejskega konservatorja v Ljubljani dr. Mesenela in ravnatelja Narodne galerije slovensko izročil tržaškemu županu Ruzzieru Tipelove slike, ki so 25 let ležale v ljubljanskem muzeju, kamor so jih med svetovno vojno dale prepeljati avstrijske oblasti. V svojem govoru je ljubljanski župan dr. Adlešič poudaril, da je Ljubljana vedno smatrala ta dragoceno umetniška dela za last tržaške občine in jih je tudi skrbno varovala, tako da se sedaj lahko vračajo na svoje pravo mesto zaradi velikega zanimanja, ki ga je za to pokazal Ekse. Visoki Komisar Grazioli. Končno je izrazil svojo željo, da bi ta prvi obisk v Trstu

Borovniški most je v celoti popravljen

V najkrajšem času bo obnovljen red in nepretrgan železniški promet na progi od Ljubljane do Postojne

Ljubljana, 24. junija.

Te dni so italijanske vojaške čete v manj kot dveh mesecih nepretrganega dela popravile podrti borovniški železniški most in ga tako usposobile za promet. Most so na veliki četrtlet porušile srbske čete, ki so podminirale srednje stebre, nakar je bilo razrušenih devet velikih lokov. Italijanske pionirske čete in železniški bataljoni so oba konca mostu povezali z železno konstrukcijo, ki sloni na več železnih opornikih, visokih po 40 metrov. Delo na popravilih se je začelo takoj, čim so Italijanske čete zasedle naše kraje. Takoj po prvih poskusih se je ugotovilo, da so bili od eksplozije omajani tudi tisti kameniti mostni oporniki, ki so stali še pokonci. Zato je bilo treba najprej te ojačiti šele nato je z obeh koncev porušenega mostu proti sredini začela lesti železna konstrukcija, dokler ni bila te dni speta. Novi most ima le lahno krivino. Ker pa veže skoraj v ravni črti oba konca mostu, je bilo mogoče speljati po njem le en tir. Promet se bo kmalu obnovil, čim bodo izvršeni vsi potrebni poskusi z obtežbo.

Popravljanje mostu ni bilo niti lahko niti preveč kratkočasno delo. Vso železniško progo od Ljubljane do Postojne so popravljali vojaški železniškega polka pod poveljstvom polkovnika Perottija Josipa. Na odseku od Borovnice do Logatca so delali 2., 5. in 6. bataljon železniškega polka, po številu okrog 3000 mož in 72 častnikov, vsa dela pa je vodil kot tehnični strokovnjak kapitan Dazzi Lidio. V celoti je bil borovniški most dolg 511 metrov, visok je bil 37,50 metra, imel pa je 25 obokov v dveh nadstropjih. Ob eksploziji se je porušilo 8 podpornikov in 9 lokov v sredini, nakar je nastala praznina v dolžini 183 metrov. Po eksploziji so se naredili kupi gradbenega materiala, ki ga je bilo za celih 30.000 kubičnih metrov. Tudi podporniki,

ki so še stali, so bili omajani. Železna konstrukcija mostu sloni sedaj na treh železnih opornih stebrih, visokih po 36 metrov, železni loki pa so štirje v dolžini 57, 54, 54 in 55,5 metra. V celoti je železna konstrukcija dolga 223,50 metra. Okrog 12.000 kubičnih metrov razvalin je bilo treba odstraniti, da je bilo mogoče narediti prostor za nove opornike.

Delo se je začelo 2. maja, v četrtek pa bodo most izročili železniškemu oblastem v uporabo. Od tega kratkega časa so italijanske čete porabile 34 dni za pripravljalna dela, 22 dni pa so postavljale kovinsko stavbo. Za to so porabili okrog 2000 ton železnega materiala. Da bo novi most vzdržal vso težo vlakov, pa ga je dala železniška uprava še ojačiti s tem, da so dele železne konstrukcije povezali med seboj tudi s posebnimi sponkami, obokke pa ojačujejo z zidovi.

Istočasno je bil popravljen tudi porušeni železniški most, tako imenovani »Štempetov most«, med Verdom in Logatcem, ki je imel sedem lokov v dolžini 100 metrov in v višini 18 metrov. Most je bil v celoti razrušen. Sedaj se vzpenja mesto mostu preko doline kovinska konstrukcija, ki sloni na dveh stebrih. V celoti je most dolg 98 metrov. Popravila ga je druga četa 2. železniškega bataljona. Železniška uprava bo most še ojačila z več lesenimi podporniki, tako da bo sposoben za vsak promet.

Čim bodo izvedeni vsi preizkusi in znana najvišja možnost obtežbe obeh mostov, bo spet v red poslaval železniška zveza med Ljubljano in Trstom. Zveza ne bo velikega pomena le za kraje, ki ležijo ob tej železniški progi, temveč bo zvezala tudi Trst s širokim zaledjem Srednje in Vzhodne Evrope. Naglica in temeljitost, s katero so italijanske železniške enote popravile in usposobile oba mostova, zaslužita vso pozornost in pohvalo. Delo je bilo izpeljano s hitrostjo, ki preseneča.

Sklepna produkcija Glasbene akademije

Ljubljana, 24. junija.

Na tej produkciji je nastopil snoči absolvent Glasbene akademije, po vsej Ljubljani dobro poznani pianist g. Bojan Adamič iz šole prof. g. Antona Ravnika. Velika filharmonična dvorana je bila skoraj popolnoma zasedena. Ves spored tega večera je izvajal absolvent sam. S svojo dobro igro je navdušil poslušalstvo, ki mu je navdušeno ploskalo. Saj pa je pokazal tudi lepo in dobro pianistično spretnost in močan smisel za oblikovanje. Na sporedu je imel Dugan-Stančičevo »Toccato«, Beethovno Sonato op. 57, imenovano Appassionata (Allegro essei — tudante così moto — Allegro ma non troppo — Presto), Chopinov Nocturno in Valse brillante, L. M. Škerjanca Deset mladinskih skladb (ki jih je avtor izdal v založbi Glasbene Matice ljubljanske): Zimska, Pustna, Pomladna, Viharna, Nočna, Sončna, Poletna, Plesna, Jesenska in Božična. Dalje smo slišali Lisztovo parafrazo Rigoletta in za sklep istega skladatelja Prvi klavirski koncert v Es-duru s spremljavo orkestra (Allegro maestoso — Quasi adagio — Allegretto vivace — Allegro marciale animato — Più mosso — Presto). Pianista je spremljal orkester Glasbene akademije, pomnožen s člani iz Opere, dirigiral je absolvent Glasbene akademije g. Samo Hubad iz dirigentske šole prof. dr. Danila Svare. Gg. Adamič in Hubad sta dostojno reprezentirala delovanje na zavodu; za orkester lahko trdimo, da je v primeri z lanskim nastopom svojo kvaliteto dvignil do take popolnosti v igri, da je za zgled preciznosti in enotnosti, discipliniranosti napram mlademu in natančnemu dirigentu — znak resnega dela mladih glasbenikov, ki bodo častno nadaljevali in izpolnjevali mesta in potrebe našega koncertnega udejstvovanja. Sploh se v letošnjih produkcijah opaža neka svežost in resnejši poudarek tako v dobrih pripravah in glasbenih interpretacijah — vse to dela čast zavodu in njegovemu vodstvu. Gospod Adamič se je predstavil kot izvrsten pianist, tehnično dovršeno obvlada klavir. Je izrazito klavirski talent, ki poleg že dosežene kvalitete obeta isto še stopnjevati. Za svoje izvajanje je prejel lep vence in sopek.

Pri delu zasačen kolesarski tat

Ljubljana, 24. junija.

Včeraj dopoldne se je pripeljala pred Prelovo trgovino na Tyrševi cesti s kolesom neka kolesarka. Ker je imela opravka v trgovini, je pristopila zunaj trgovine svoje kolo nezaklenjeno ter vstopila v trgovino. Očitno je pa namenoma že delj časa opazoval pred trgovino ter prežal na ugodno priliko mlad nepridiprav, da izmakne kakršnokoli kolo. Bil je bolje oblečen mladčen. Prilika je bila prezapeljiva ter je enostavno sedel na kolo in se hotel odpeljati. V bližini sta pa tudi »prežala« karabinjer ter stražnik. Zazdelo se jima je, da nima kolo pravega lastnika, zato sta zadržala mladčen. Ta je svedea svedčano trdil, da je kolo njegovo. Pa je stopil stražnik v trgovino, da vpraša pravo lastnico, karabinjer pa je držal fanta pred trgovino, da mu ne pobegne. Lastnica je potrdila, da je kolo njeno, zato je sledila aretacija mladega tatu. Stražnik ga je privezal za roko na strunico ter odpeljal na policijo, da ga tam poutjojo o kolesarskih tatvinah ter tudi primerno nagradijo za tatvino. Kolesarske tatvine se že preveč množijo in bilo bi treba za te zločince uvesti prav stroge kazni. —nik

Kaznovani kršitelji določil o cenah blaga

Oddelki Kr. Kvesture za nadzorstvo nad cenami so pri svojem delu, da se zagotovi izpolnjevanje določil, ki urejajo cene na mestnem trgu, ugotovili nove prekrške. Razen drugih primerov, ki so bili naznanjeni sodnim oblastem, so bili ugotovljeni tudi naslednji primeri, v katerih je ukrenil Visoki Komisar naslednje:

Obrač se zapre za 5 do 10 dni zaradi prekoračenja najvišjih dovoljenih cen sledečim:

Seničarju Francu, prodajalnici kruha na Celovški cesti 144.

Anžiču Alojziju, mesarju, Pot na Fužine 4. Staniču Alojziju, mesarju na Vodnikovih c. 237. Maroltu Francu, mesarju na Vodnikovih c. 101. Ivanc Mariji, lastnici mlekarne v Florjanski ulici 10.

Drolic Ivanki, lastnici mlekarne na Staničevi cesti 6.

Za 4 do 8 dni bodo zaprte naslednje trgovine, ker niso imele blaga označenega s cenami:

Samaluk Marko, delikatesna trgovina v Kolo-dvorski 28.

Pretnar Katarina, mlekarica na Tržaški c. 28.

Za 6 dni bo imel zaprt obrat, ker je prodajal mesa ob prepovedanih dne, Dular Franc, mesar na Cerkvni cesti 19.

V treh vrstah...

14 dni ne sme nobena tovarna za usnje dati izdelanega usnja. To velja za ozemlje ...ške. Boje se namreč, da ne bi razprodali vsega usnja.

Dunajski Rapid je novi državni nemški nogometni prvak. V nedeljo je namreč premagal dosedanjega petkratnega zaporednega prvaka Schalke iz Düsseldorfa z rezultatom 4:3. Schalke je vodil že z 3:0, a je vendar Dunajčanom uspelo zmagati.

Čez kakšnih 14 dni bomo imeli v Ljubljani spet nogometno tekmo med nekdanjima nogometnima rivaloma Ilirijo in Primorjem. Nastopili bodo igralci obeh klubov, ki so igrali leta 1932. Stari prijatelji obeh klubov bodo spet prišli na svoj račun.

Hude poškodbe je dobila Haba Nada. Včeraj jo je namreč podrl na Bleiweisovi cesti nek motorist. Pri padcu je dobila več poškodb po vsem telesu.

S kolesa je padel in se pri tem močno poškodoval gledališki igralec Jelnikar Franc. Reševalci so ga prepeljali v bolnišnico na zdravljenje.

Generalni komisar raziskuje sedaj možnost ribolova v Dalmaciji. Komisarjat bo poučil dejansko stanje in vse potrebno ukrenil.

V Ljubljani je videti vedno več čevljev, ki pa imajo lesene podplate, namesto dosedanjih usnjenih. Moda je predvsem pri dekletih. Leseni čevlji spominjajo na gorenjske okleje, ki jih uporabljajo gorenjski pastirji, kadar grejo na delo. Čevprav pa so čevlji z lesenimi podplati, vendar so še zelo dragi, ker so pač luksusi.

Radioško naročnino so na Hrvaškem zvišali od 25 na 30 dinarjev.

Madžarska bo Hrvaški dobavila 5000 pitanih prašičev.

Iz Italije je prispela 7 vagonovska pošiljka riža za Hrvaško.

Pavelič je na povratku iz Berchtesgadena v Zagreb obiskal tudi Kvaternikovo posestvo, ki leži nedaleč od Celja. V Celju so ga sprejeli nekateri predstavniki oblasti.

»Iznajdljivi Kranjec«

Ljubljana, 23. junija.

Da Bog Kranjca ne zapusti, je staro slovensko reklo. Vedno in vedno si najde pravo pot iz zagate. Zadnje dni nas precej pretresa denarno vprašanje, ko moramo privleči na dan iz skritih nočavice ves svoj denar, da ga menjamo za lire. Pri tem je pa potrebno pri treh glavnih blagajnah, kjer menjajo denar, precej čakanja in potrpljenja. Pa si je mislil iznajdljivi Kranjec, čemu bi čakal in se drenal za svoj denar. Izmisli si je zvita buča, da bi to zanj drugi napravili. Nabavil si je pošno nakaznico ter odposlal denar po pošti samemu sebi! Pošljem dinarje, drugi dan dobim lire in stvar je opravljena. Bilo je pa teh iznajdljivih Kranjcev malo preveč, nastala je prava gneča na poštah, da še pravi pošiljatelji niso prišli na vrsto. Pa je postala pošna uprava tudi iznajdljiva ter ni hotela več sprejemati denarja samo v zamenjavo, zlasti če je bil odposiljatelj in naslovljenec ena in ista oseba. Tako je tudi iznajdljiv Kranjec enkrat goljufalo. —nik

Kratka in huda nevihta na kresno noč

Ljubljana, 24. junija.

Stari rek o Medardovem vremenu se skoraj dobesedno letos uresničuje. Na Medardov dan, v nedeljo, 8. t. m. je bilo vreme sila spremenljivo, megleno, sončno, toplo, oblačno in naposled deževno. Sedaj imamo že 17 dni Medardovega vremenskega režima. V tem času so bili le 4 dnevi brez dežja, sončni in vroči. Podnevi navadno pritisla poletna vročina in se od dne do dne stopnjuje, toda popoldne ali proti večeru se nagrmadijo kepe deževnih oblakov, iz katerih se sprostijo kratki, mestoma prav hudi nalivi. V soboto je besnela tudi nevihta, v okolici na prav ozkem pasu je padala le nekaj sekund tudi toča, ki ni napravila v splošnem hujše škode na vrtovih in nasadih. Ni klestila. Večkrat je tudi treslo.

Letos se je poletje pričelo 21. junija ob 20.34, ko je stalo sonce najvišje. Nato je nastal sončni obrat. Dan je bil najdaljši, noč najkrajša. A sedaj se bo dan začel počasi krčiti. Včeraj popoldne je bilo sila soparno. Meteorološki zavod je zaznamoval najvišjo toploto popoldne 28 stop. C. Popoldanske ure so bile prav prijetne za kopalce. Vsa kopaljšča na prostem so bila spremenjena v pravačo mravljišče kopalcev in kopalk. Res prihaja v teh časih zelo aktualno vprašanje ureditve kopaljšč na prostem. Mnoga prosta kopaljšča, ki so bila prejšnja leta Ljubljancem na izbiro in ki so bila dnevno prav dobro obiskovana, so v se-

danjih časih nedostopna ali pa je njih obisk združen z različnimi potnimi težavami.

Snoči je barjanska ravan zaduheta. Pozno zvečer, ob prvem mraku je bila ravan pogrnjena s tenkim meglenim pajčolanom. Meglice pa so se začele naglo dvigati v višave, kar je neposredno napovedovalo, da bo čez noč gotovo nastala nevihta. Okoli druge ure davi se je začelo od krmiske strani sem silno votlo grmenje. Svigali so bliski. Kmalu nato pa se je nad mestom in barjanskim poljem vtila huda ploha. Nevihta, ki jo je spremljal močan piš, je trajala komaj dobrih deset minut. Naliv je bil zelo močan ter so se po cestah in kolovozih razlivala vode. V tem kratkem času je ombragraf zaznamoval, da je padlo 1.2 mm dežja. To znači pač znatne množine vode!

Ljudje pravijo, da je za lesnike in orehe slaba letina, kadar na kresno noč grmi in dežuje. Letos so orehi ponekod prav dobro kazali. Tudi lesniki po notranjskih hribih občudujejo dobro stvar. In mnogi že sedaj računajo, da jih bodo nabirali povsod in se tako preskrbeli z jedrca za razne čase, ko se potice peko.

Smo letos o Kresu. Snoči niso kresovi goreli. Resni časi, resne spremembe! Prava košnja se še ni pričela, ker jo prav deževje znatno ovira in dela posebne težave pri sečenju sena. Kmetje pa še niso izgubili poguma in pravijo, da bo nastopilo še prav lepo vreme za prvo košnjo. —d.

Ko lipe dehteče cveto...

Na vseh lipah v mestu že mrgol obiralcev

Ljubljana, 24. junija.

Lipovo drevje gre v cvet. Po gozdovih in cestah, kjer raste lipa, dehti njen cvet. Ni ti treba videti, da raste ob cesti lipa, pa že po prijetnem vonju sklepaš, da raste to. Po lipovem cvetju pa je vse živo. Čebele brečče in nabirajo sladki sok, družbo pa jim delajo še druge žuželke, ki se hočejo do sitedga napiti sladke medice. Lipovo cvetje je široko razpeto in vabi. Tudi ljudje so že vzeli cule na rame in odšli ponj. Pri letošnjem obiranju lipovega cvetja pa naj bi omenili le eno, in to naj si zapomnijo vsi, ki nabirajo lipov cvet: vzemite s seboj lestve in s pomočjo njih pridite do cvetja, zlezite v drevje, upognite veje in obirajte. Bog naj vam blagoslovi cvet, toda nikar ne lomite lipovih vej. Doslej so skoraj vsako leto odšli ljudje v lipov gozd, pa brez rut ali drugih vreč, kamor naj bi dajali nabrano cvetje. Pač pa so jim bile na ramah sekire. Zlezli so na drevo, si ogledali, katera veja je najbolj košata lipovega cvetja, in hajd po njej. Ostrina sekire se je globoko zasekala v vejo. Nekaj udarcev in veja je odletela. Lipovo drevo je zastokalo, prizadejala mu je bila velika rana. Leto in leta je potem trajalo, preden so se začele rane, ki jim jih je prizadejal človek. Nekatera drevesa pa so se sploh posušila, kajti ranjena so bila premočno. In z velikimi vejami otovorjeni so se potem vračali »liparji« domov, kjer so kasneje obirali lipovo cvetje. Kakšna škoda je bila tedaj napravljena na našem lipovem drevlju! Kdo bi jo mogel oceniti? Samo suhe veje in poveseni vrhovi lipovih dreves so kazali, kako brezsrčen je človek.

Letos pa prosimo, naj se kaj takega ne dogaja več. Nekdanji takšni brezsrčni obiralci so že sami spoznali, da tako ne more več iti. Spametovali so se, toda še so taki, ki se bodo poslužili prav gotovo istega načina obiranja, kakor so to delali doslej. In te je treba poučiti, tem je treba to preprečiti. Morda bo že sam dober zgled drugih zadostal? Morda beseda, pouk. Če pa še vse to ne, pa naj jih kazen pouči. Vsak, kdor bo lomil ali sekal lipove veje, naj bo kaznovan.

Letos bo lipovo cvetje še mnogo bolj cenjeno, kakor pa je bilo doslej. Sedaj je že težko dobiti ruski ali kakšne druge vrste čaj. Uvoza ni, doma ga pa seveda ne pridelujemo. Že doslej pa so se pametni ljudje in pa posebno tisti, ki nimajo denarja, da bi kupovali dragi uvoženi ruski ali kitajski čaj, posluževali domačega lipovega cvetja, ki je izvrstno za kuhanje čaja. In tudi zdravilno je domače lipovo cvetje mnogo bolj, kakor pa morda že tolikokrat prekuhana tuja čajna mešanica. Doslej so domače lipo uporabljali tudi čisto kot zdravilo, sedaj pa po poraba cvetja postala še nujna potreba. Potreba vsaj za tiste, ki si bodo hoteli pozimi skuhati toplega čaja, ki si bodo hoteli pregnati prehlad. Kako prijetno je spiti sko-

delico lipovega čaja, z medom oslajenega, ki je prava medica.

Sedaj je lipovo cvetje v polnem cvetu. Vsi, ki vam čas dopušta, pojdite ponj. Pri obiranju pa bodite pametni in ne uničujte drevja, ki se ranjeno na leta in leta ne more popraviti. Pa ne samo za domačo potrebo, ampak tudi za prodajo ga nabirite. Povpraševanje in kupec lipovega cvetja bo letos toliko, da že zlepa ne. In cvetje bo još drago v denar. Posebno revni naj nabirajo lipovec, da bodo nekaj zaslužili in si bodo lahko z izkupičkom od lipovega cvetja nakupili kaj drugega, kar rabijo za vsakdanje življenje. Čas obiranja je tu. Cvetja je na pretek, a obiralcev... Mnogo sreče pri trganju, drevje pa čuvajte!

Lahkoatletski nastop Hermesa

V soboto, 28. in v nedeljo, 29. t. m., bo priredil ZSK Hermes propagandni lahkoatletski nastop. Tekmovanje bo na telovadšču v Tivoliju. Spored nastopa je naslednji:

Sobota: Ob 18.30: 100 m predteki (oziroma finale, če bo manj kot 7 tekmovalcev); 18.35: met kopja; 18.35: skok v višino; 18.45: tek na 400 m; 19: tek na 200 m juniorji; 19.15: tek na 100 m finale; 19.35: skok v daljino; 19.35: met kroglice; 19.40: tek na 1500 m; 20.25: štafeta 4x200 m. Nedelja: Ob 9.30: skok s palico; 9.30: met diska; 9.40: tek na 200 m; 10: tek na 1000 m juniorji; 10.30: štafeta 4x100 m.

Pravico nastopa imajo vsi atleti, ki so vključeni v SLAZ, kakor tudi vsi atleti, katerim je nastop sedaj zabranjen. Tekmovali bodo po pravilih Zveze. Prijavnine ni, prav tako pa tudi ni nagrad. Prijave za nastop sprejema najkasneje do petka, 27. t. m. dopoldne Miljutin Zupančič. Tavčarjeva ulica 3-IV.

Mladika old boys : Mladika 4:3

Se eno tekmo naj zabeležimo iz nedeljskega nogometnega programa. Mladiškaške »starnice« so napovedale bitko svojim mlajšim klubskim tovarišem, ki sedaj zastopajo barve Mladike. Tekmo so odigrali v nedeljo dopoldne na svojem igrišču na Kodeljevem.

Zmagalo je »starnice« z rezultatom 4:3. Zmaga je sicer pičla, toda zmaga je le. »Starnice« so igrali dobro in bi svojim mlajšim klubšesem nasuli še kakšen gol, toda sape jim je zmanjkovalo. Spočetka so držali, toda kasneje... Navijačev za oba nasprotnika je bilo več kot dovolj. Tekma je bila dobra. Premaganci obetajo dati »starnice« revanš, pravijo namreč, da je bila zmaga le slučajna. »Starnice« so sprejele ponudbo za povračilno tekmo.

Obnovitev trgovskega prometa s Štajersko in Gorenjsko

Ljubljana, 24. junija.

Po sporazumu med nemškimi oblastmi in ljubljanskim Visokim Komisariatom je bil obnovljen trgovski promet s Štajersko in Gorenjsko, zasedeno po Nemcih. Iz ljubljanske pokrajine je tja dovoljeno uvažati pločevino, les, nogavice, kvas — uvažati od tam v ljubljansko pokrajino pa mleko, cement, celulozo, električni tok in premog.

Z Goriške in Krasa

Ustoličenje novega kanonika v Gorici. Preteklo nedeljo je bil ustoličen v goriški stolnici za kanonika stolnega kapitlja mons. Angelo Constantini. Obred je bil izvršen ob navzočnosti nadškofa dr. Margottija in vseh članov stolnega kapitlja.

Nesreče. S tretjega nadstropja je padla v Gorici 73 letna Beatrice Rocca. Žena je gledala skozi okno svojega stanovanja, ko je nenadoma izgubila ravnotežje in padla na cestni tlak. Obležala je na mestu mrtva, ker si je prebila lobanjo in dobila težke notranje poškodbe. — Deček Emilij Vogrič je vozil s kolesom okrog domače hiše, pri tem pa je nesrečno padel. Močno se je pobil in si zlomil desno roko.

Dva avtomobila sta se zaletela v Gradški. Enega je vodil Rudi Rudolf iz Trsta, drugega pa industrijec iz Padove, Barbieri. Pri trčenju sta se vozili močno poškodovali, k sreči pa se vozniki niso preveč počili. Rudolfu, njegovi ženi in sinu se ni pripetilo nič, razen da so prestali precej strahu, dočim se je padovski industrijec potolkel po životu.

Nesreče v Trstu. Delavec Sušič, zaposlen pri podjetniku Kozmanu, je pri svojem delu padel in se pobil po levu roku. 37 letni Josip Komac je padel s kolesa in se ranil na levi rami. 43 letno Antonijo Pečar je tedaj, ko je stopala preko Oberdankovega trga, podrl tramvaj in jo vrgl ob tla. Pečarjeva je odnesla več brazgotin in ran po levi strani telesa. Odpeljali so jo v bolnišnico, kjer bo ostala najmanj teden dni.

Novo ceno mleka je določila oblast za Trst in okolico. Trgovci na debelo bo smel kupovati 100 litrov mleka po ceni 1.22 lire za liter. Veletrgovci bo smel prodajati maloprodajalcem mleko po ceni 1.48 lire za liter, kupovalci pa ga bodo potem dobili po 1.70 lire liter, to je približno po 4.50 din. Uredba velja, da mora imeti mleko najmanj 3% tolske.

3 leta ječe in 900 lir denarne kazni je dobila trgovka Agata Chiaruttini iz Trsta, ker je skrila okrog 1000 jajc in jih ni hotela prodati odjemalcem. Skrila pa jih je zato, da bi počakala višjo ceno in jih potem prodala. Policijski organi so pa to nakano odkrili in trgovko naznanili. Sodišče, ki je obravnavalo to zadevo, je dognalo, da je trgovka jajca skrila in jih hotela poslati nekemu trgovcu v Videm, kjer je bila dovoljena višja prodajna cena. Zaradi tega svojega prestopka je bila kaznovana na 3 leta zaporu, plačati pa bo morala še 9000 lir denarne kazni, obenem pa so ji oblasti zaplenile 5936 lir, katere je imela v svoji blaginji.

Tatove presenetili, pa jo je hudo izkupil. V Lučniku pri Gorici je kmet Fajt sredi noči med sredo in četrtkom zaslišal z dvorišča svoje hiše sumljivo ropotanje. Šel je pogledat in videl dve temni postavi, ki sta se gibali okrog hiše, ob zidu pa je bil prislonežen velik koš. Kmet je na sumljivca zakričal, toda v odgovor so počili trije strelji iz samokresa, ki so vsi zadeli kmeta. En strel ga je zadl v spodnji del trebuha, drugi in tretji pa v desno nogo. Zločinca sta takoj nato pobežnila v noč. Nesrečnega Fajta so prepeljali v bolnišnico, vendar pa ni dosti upanja, da bi okreval. Zločinca so oblasti kmalu izsledile.

Novice iz Države

Trije dečki utonili v reki Pad. Blizu Torina je reka Pad zahtevala v enem dnevu kar tri žrtve. Skoraj istočasno so se na treh različnih krajih kopali mnogi otroci. 7 letni deček Umberto Boggione se je drznil iti v pregloboko vodo, pa mu je zmanjkalo tal in se je izgubil v valovih. Ko so ga drugi kopalci potegnili iz vode iz poskusili z umetnim dihanjem, je bilo že vse zaman. Drugi nesrečnik je bil solarček Sergio Tavano. Tudi ta je zalezal v pregloboko vodo, da mu je zmanjkalo tal. Tretja žrtev pa je bil 11 letni Silvio Spagnolo, ki je brodil po vodi ob bregu, toda medtem je zalezal globlje v strugo in valovi so ga spodenili. Tudi tega so kmalu potegnili iz vode, pa so bili brezuspešni vsi reševalni poskusi.

Uporabljene jajce za izdelavo sladoleda je prepovedal Minister za kmetijstvo in gozdovalstvo državo. Jajca so prvovrstno hranivo, ki je potrebno drugod, ne pa v luksuznih sladkarijah in zato je minister na predlog oblasti tudi odredil, da se po 25. juniju ne smejo jajca več uporabljati za izdelovanje sladoleda in tudi ne za druge sladkarije.

350 milij. lir je dala Italijanska vlada za javna dela v novi pokrajini Dalmaciji, v katere sestavo so pokrajine: Zader, Split, Reka in Kotor. Predvsem bodo gradili nove ceste ob obrežju, nove javne zgradbe, nove šole in številne zdravstvene zavode. Kredit 350 milij. lir bodo porabili v treh letih.

ljani, da slišimo nova priznanja. Tokrat je na vrsti gospa Audberry. V tej aferi je več žensk, kakor pa v združenju za žensko pravico glasovanj.

»Ali še vedno enako plavate v neznanjih vodah?« ga je pobaral Chan.

»Zalibog da. In vi tovariš?« Zdi se mi, da nekam zavlačujete svoje delo in odlagate objavo svojih briljantnih zaključkov.

Chan se je nasmehnil:

»Čez dan, dva, vas bom prav gotovo zasenčil.«

»Dobro, dobro. Nikar se zaradi mene ne prenaigajte,« ga je miril Flanery. »Ostane nam še celo leto za zasledovanje morilca. Zrtev, namreč sir Frederik Bruce, ne zanima nikogar, izvenzmi morebiti britanski imperij.«

»Ali ste morebiti vendar kaj napredovali s preiskavo?« je vprašal Kitajec.

»Kako bi mogel naprej. Vselej, kadar bi preskavo zapeljal v pravi tir, moram obstati in tekati za kakšno izgubljeno žensko. Pravim vam, da sem do grla sit takšnega načina dela. To je navadna bedarija...«

Vrata so se odprla. Nek uradnik je pripeljal Anderryja in njegovo ženo. Preden je sploh spregovorila besedico, je Eline Anderry že kazala znake nervoz-

Ljubljana

Koledar

Danes, torek, 24. junija: Jan. Krstnik. Sreda, 25. junija: Viljem, opat.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Rdeči križ, sekcija za socialno pomoč, je ugotovil, da so poedinci, ki so prišli po 1. aprilu na teritorij Ljubljane, prezrli naš poziv glede prijav in se doslej še niso prijavili. Prosimo vse tiste, ki so dospeli po 1. aprilu v Ljubljano, da se nemudoma prijavijo Rdečemu križu — sekciji za socialno pomoč, Franciškanska 6/I. Obenem opozarjamo vse, ki so se že prijavili, da dvignejo nakaznice za živila pri mestnem prehranjevalnem uradu.

Literarni večer mladih. V spomin t pesnika Jožeta Seliga prirede njegovi tovariši literarni večer v petek, 27. t. m. ob 21 v Franciškanski dvorani. Svoja dela bodo brali: Emil Freligh, Ivan A. Ribič, Zdravko Ocvirk in Damjan Vahen; pesmi t Jožeta Seliga bo bral Stane Sever. Član Narodnega gledališča v Ljubljani, delo Rudolfa Kresala pa bo bral Václav Deržaj. Doblječek od prodanih programov je namenjen za t J. Seliga.

Kakršno koli zaposlitev išče brezposelni inteligent, inženir ter tudi absoluten trgovski akademije. Dosedaj je služil kot knjigovodja, korespondent ter reklamni strokovnjak, zadnjih pet let pa kot novinar (uredniški tajnik in glavni urednik ter korektor), večkratni radio predavatelj iz gospodarske stroke, dober gospodarski praktik in ekonom. Ker mora preživljati tudi družino, nujno prosi zaposlitve. Uredništvo ga priporoča ter prosi za cenjeno ponudbo na naše uredništvo.

Violinist Albert Poltronieri, znani italijanski violinski virtuoz, ki je s svojim kvartetom že dvakrat koncertiral v Ljubljani, pride ponovno koncertirati v naše mesto prihodnji ponedeljek, dne 30. t. m. Tokrat pride v zvezi z dvema drugima italijanskima umetnikoma, s katerima je združen v Trio italiano. To sta stalni pianist, dirigent in skladatelj Alfred Casella in čelist Arturo Bonucci. Na koncert, ki bo brez dvoma najpomembnejši komorni večer, kar jih je imela Ljubljana, že danes opozarjamo. Vstopnice po običajnih koncertnih cenah se dobe v knjižarni Glasbene Matice. Koncert je pod protektoratom Visokega komisariata in se bo vršil v veliki Filharmonični dvorani. Začetek ob 20.30.

Oddelek za kontrolo mer pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani in Preizkuševalnica za elektroštevce pri drž. tehniški srednji šoli v Ljubljani se odslej imenujeta: Urad za kontrolo meril in dragocenih kovin ter Postaja za preizkušanje elektroštevcev v Ljubljani. Obe ti ustanovi sta odslej podrejeni VIII. oddelku Visokega Komisarijata za Ljubljansko pokrajino v Ljubljani ter sta pristojni za vse območje Visokega Komisarijata.

Orgelska produkcija Glasbene akademije bo v sredo 25. junija ob 19 v Hubadovi dvorani Glasbene Matice v Vegovi ulici. Na sporedu so orgelske skladbe Bacha, Tomca, Chiese, Premrla, Pluma, Frescobaldija, Dentelle, Regerja, Bossija, Rheinbergerja, Menegazzolija in Kimovca. Nastopili bodo slušatelji GA in gojenci SGS Heybal, Ksenija Ogrinova, Zapletal, Rupnik, Adamič, Mele in Capuder iz šol profesorjev Premrla in Randigaja. Vstop proti sporedu, ki stane za občinstvo 10 din, za dijak 5 din, za vojake 3 din in je v predprodaji v Matični knjižarni.

Druga pevška tekma v Operi. Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani bo tudi letos priredila pevsko tekmo za vse pevce in pevke do 30. leta, ki imajo lep glasovni material in se žele posvetiti gledališkemu poklicu. Vabljeni so pevci in pevke vseh let glas, ne glede na to, če imajo že šolane glasove. Tekma bo 6. julija v Operi. Prijave za udeležbo je poslati na upravo gledališča. Treba je navesti: ime in priimek, poklic, starost, lego glasu in dve pesmi, ki ju bo pel tekmovalec. Občinstvo bo z glasovnicami glasovalo za tri najboljše pevce, ki bodo prejeli nagrade. Izredno talentiranim bo poskrbela gledališka uprava za nadaljnje šolanje. Prijave se sprejemajo do 1. julija. Opozarjamo, da bo tekma le, če se bo prijavilo zadostno število tekmovalcev.

Trgovce na drobno opozarjamo, da bo skladišče mestnega preskrbovalnega urada pri Vidmarju v Gradšču sprejemalo prazne vreče enotne moko samo vsako sredo in petek dopoldne.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 19.30:

Torek, 24. junija: Via mala. Izven. Cene od 20 din navzdol. Igrajo slovenski mariborski igralci.

Sreda, 25. junija: Romeo in Julija. Izven. Cene od 14 din navzdol.

Četrtek, 26. junija: Trideset sekund ljubezni. Izven. Cene od 14 din navzdol.

OPERA

Začetek ob 19:

Torek, 24. junija: Zaprti.

Sreda, 25. junija: Don Kihot. Red Sreda.

Četrtek, 26. junija: Sevilski brivec. Red Četrtek. Gostovanje tenorista Anatola Manoševskega.

Veliki Slovenčev koledar

s katerim smo Vas lansko leto tako zadovoljili bo izšel letos v še lepši obliki. Naročite ga čimprej pri našem zastopniku v Vašem kraju!

Za naročnike „Slovenca“, „Slovenskega doma“, „Domoljuba“ in „Bogoljuba“ bo stal le **L. 9.—**

Tiskali bomo le toliko izvodov koledarja, kolikor bo plačanih prednaročil! Ne odlašajte, ampak takoj naročite to edinstveno knjigo — olajšali nam boste delo!

Zastopniki, začnite takoj s pobiranjem naročnin!

Charlie Chan v San Francisco

»Niti najmanj me ne nadlegujete. Nasprotno, zelo se čutim počaščen, da ste se obrnili name. S čim bi vam mogel pomagati?«

»Predvsem bi vas prosil za popolno molččnost. Niti črtice ne smete objaviti v časopisu. Pristanete?«

»Začasno... da. Toda, ko bo udarila prava ura, pa nikar ne pozabite name.«

»Brez skrbi. Vse bo prišlo ob svojem času, vi pa boste izvoljeni. Ali se spominjate pripovedovanja o Evi Diran?«

»Spominjam se, kako se neki ne bi! Malo je zgod, ki bi naredil name tako globok vtis. Peshawar... temne planine... skrivanje... m mlada ženska, katere pozneje nihče ni več videl. Če ni to snov za roman, poln tajnovitih zapletov, potem se sploh nič ne razumem na književnost.«

»Tako je. Sir Frederik je rekel, da se je izginotje Eve Diran dogodilo pred približno petnajstimi leti. Vendar pa niti sir Frederik, niti ne članek v časopisu nista navedla točnega dneva. Rad bi vedel, katerega dne in meseca leta 1912 je izginila Eva Diran. Ali bi mi mogli dati te podatke?«

»Ootovo je svetovni tisk svoj čas obširno pisal o tem zanimivem izginotju. Pregledaj bom vse naše arhive iz leta 1912.«

»In če bi slučajno našli na kakšen članek o tej aferi, pogledajte dobro, če se zraven omenja ime polkovnika Beatema.«

»Kako? Kaj Beatem? Kaj je tudi on zapleten v to zadevo?«

»Saj ga poznate?«

»Seveda. Saj sem imel razgovor z njim. Cudak. Če je zapleten, pa bo ta alera konec koncev še bolj zanimiva.«

»Morebiti pa ima on samo postranski vlog, je pripomnil Chan. »Zaenkrat me ta človek samo zanima in to je vse. Ali boste torej malo pregledali vaše arhi?«

»Bom, in sicer takoj. In takoj vam bom tudi javil, čim bom kaj iztaknil.«

Casnikiar je odšel in pustil Chana, da je na miru bral. Ko je spremljal polkovnika Beatema skozi knjige, je Chan blodil po puščavi Gobi in preko snežnih vrhov Tibeta. Ljudje, kamele, mezi so padali mrtvi ob poti, toda Beatem se ni ustavil. Nobena ovira mu ni mogla zapreti poti.

Opoldne je zazvonil zvonec in Kirk je dvignil slušalko.

»Halo... gospodična Morrow. Dobro, prišel bom. Tudi jaz bom. Ne, to mi ni neprijetno... Chan je tujec v našem mestu in bi lahko zašel... Da... prišel bom sam z njim. Nasvidenje!«

Položil je slušalko.

»Gospodična Morrow naju prosi, da se ob dveh zglasiva pri njej v pisarno, da bi se tam dobili z zakonskim parom Andberry. To se pravi, da ste dejansko povabljeni vi, jaz bom šel pa z vami.«

Točno ob dveh sta Chan in njegov gostitelj stopila v pisarno državnega tožilstva. Pisarna gđ. Morrow je bila majhna, prašna in slabo razsvetljena soba, ki je dišala po knjigah in trohnečem papirju. Gospodična je sedela za veliko pisalno mizo. Smeje se je dvignila s svojega stola in ju pozdravila.

Kirk se je razgledal po sobi.

»Tukaj prebivate vi svoje žive dni!« Pogledal je skozi okno. »Krasen pogled! Popeljati vas bom moral v prosto naravo, da boste videli, kakšno je drevje in trava.«

»Tukaj mi ni ravno neprijetno. Imam namreč dosti zabave s svojim delom.«

V sobo je stopil Flanery.

»Spet smo skupaj,« je rekel, »priprav-

ljeno, da slišimo nova priznanja. Tokrat je na vrsti gospa Audberry. V tej aferi je več žensk, kakor pa v združenju za žensko pravico glasovanj.

»Ali še vedno enako plavate v neznanjih vodah?« ga je pobaral Chan.

»Zalibog da. In vi tovariš?« Zdi se mi, da nekam zavlačujete svoje delo in odlagate objavo svojih briljantnih zaključkov.

Chan se je nasmehnil:

»Čez dan, dva, vas bom prav gotovo zasenčil.«

»Dobro, dobro. Nikar se zaradi mene ne prenaigajte,« ga je miril Flanery. »Ostane nam še celo leto za zasledovanje morilca. Zrtev, namreč sir Frederik Bruce, ne zanima nikogar, izvenzmi morebiti britanski imperij.«

»Ali ste morebiti vendar kaj napredovali s preiskavo?« je vprašal Kitajec.

»Kako bi mogel naprej. Vselej, kadar bi preskavo zapeljal v pravi tir, moram obstati in tekati za kakšno izgubljeno žensko. Pravim vam, da sem do grla sit takšnega načina dela. To je navadna bedarija...«

Vrata so se odprla. Nek uradnik je pripeljal Anderryja in njegovo ženo. Preden je sploh spregovorila besedico, je Eline Anderry že kazala znake nervoz-

nosti in nemira. Gospodična Morrow se je dvignila:

»Dober dan gospoda! Hvala vam, da ste prišli. Izvolita sesti.«

»Odzvala sva se vašemu vabilu, pa čeprav ne veva, kaj bi od naju radi.«

»To vam bo sedaj povedala gospodična Morrow,« jo je prekinil njen mož.

Gospa Anderry je z očnu preletela sobo, pogled pa se ji je končno ustavil na obilni postavi nadzornika Flaneryja. Gđ. Morrow je začela zasliševati:

»Zastavila vam bom nekaj vprašanj, gospa Anderry, na katere nam, prosim, odgovorite! Povejte mi, ali ste poznali sira Frederika Bruceja prej, preden ste se sešli z njim na večerji pri gospodu Kirku?«

»Nikdar nisem o njem niti slišala,« je odgovorila odločno mlada dama.

»Toda čim je polkovnik Beatem začel s predavanjem, vas je sir Frederik zaprosil, da greste z njim na hodnik in tam je z vami govoril med štiri očmi.«

Eline Anderry je pogledala svojega moža, ki ji je z glavo dal znak, naj odgovori pritrilno.

»Da, govoril je z menoj in to je bilo v mojem življenju največje presenečenje.«

Najnovejši štedilnik na plin

Izredno praktičen izum preprostega milanskega mehanika

Preprosti milanski mehanik je izumil pred kratkim novo vrsto štedilnika na plin, ki se proizvaja pri izogrevanju lesnega oglja. Po udarjajo, da je na polju avtarkije ta najnovejši izum velikega praktičnega pomena, kajti nov način kuhe je zelo preprost in v domačem gospodinjstvu nenadomestljiv ter mu je zato prav v sedanjih časih treba pripisovati vso pozornost.

Iznajditelj se piše E. Cartesina in je povedal med drugim, da je njegov izum čisto preprost, po zamisli in izdelavi, izkoriščanje tega plina pa sliče kot pri zagotavljanju, ki ga uporabljajo za pogonsko sredstvo. Priprava sestoji iz močnega železnega »generatorja«, v ka-

terem izgoreva oglje in se pri tem proizvaja plin, ki potem kuri nove vrste štedilnik. Iz generatorja prihaja pod normalnim pritiskom plin s pomočjo električnega ventilatorja v štedilnik. Med proizvodnjem se ogljikov oksid pridruži vodik, ki mu da večjo kalorično moč.

Izumitelj je tej svoji izjavi še dodal, da se na tak plinski štedilnik ne pokuri več kot za 35 centezimov na uro in je zato njegova nova kuhinjska priprava še prav posebno priporočljiva. Poleg tega pa je treba tudi pričakovati, da se bo ta najnovejši izum, ki bo gospodinjam na kurjavi mnogo prihranil, kmalu še bolj izpopolnil.

Tovarna »živih motorjev« sredi Afrike

kamor si železnica in druga sodobna vozila še niso mogla utreti poti

V kraju Gangala v Belgijskem Kongu imajo že nad dvajset let posebne vrste postaje, kjer imajo zaprtje afriške slone in jih udomačujejo prav na podoben način, kakor krote azijske slone v Indiji. Toda afriški slon je dosti bolj trdovraten in se ne da kar tako hitro udomačiti kot azijski. Kljub temu pa ves njegov odpor ne pomaga nič, kajti človekova vztrajnost in volja tudi na tem polju ne poznata nobenih meja.

V širnih gozdnih in močvirnih predelih Srednje Afrike, kamor železnice in mehanični traktorji ne morejo prodreti, silna moč teh debelo-kožcev lahko nudi človeku dragoceno in neprecenljivo pomoč. Tam žive črni lovci, ki z neverjetno drznostjo hodijo loviti te orjake in jih nato pošiljajo kot dragoceno »surovino« na vežbališče, oziroma krotilnico.

Boj z »rastlinskim neredom«

Ko konec januarja preneha v teh krajih deževna doba, se odpravijo črni lovci v družbi nekaj že udomačenih na nevaren lov preko neizmernih travnatih, mokrišč, savan. Trava, ki zraste tu tudi tri do štiri metre visoko, je čisto prepletena z gostimi grmičjem, ki je med seboj prepredeno z raznimi ovijalkami in koreninami. Pri tej »rastlinski nered« je silno težavno. Kdo drugi si menda ne bi znal utreti pot skozi to izredno bujno razraščeno rastlinje, ko tizredno spretni črni lovci na slone. Naučilo jih je tega njihovo težavno življenje. V boju s to divjo naravo so postali neprekosljivi mojstri.

Ob rekah, kjer je zadnje silno deževje spremenilo svet v prostrano močvirja, je edino mogoče najti zanesljive sledove orjaških slonov. Na blatnih tleh so lepo odtisnjene njihove stopinje. Treba je potem samo iti po teh sledovih, ki so pač znamenje, da čreda slonov ni več tako daleč. V trenutku, ko lovci te stopinje izsledijo, se lov prav za prav šele začne.

Več tednov po slonovih stopinjah

Dostikrat mine po več tednov, preden lovci zagledajo svoj plen, oziroma preden nastopi ugod-

ni trenutek za »spopad« z velikani divje džungle. Na naskok se je treba skrbno pripraviti, kajti drugače se kaj lahko primeri, da je vse dolgo in težavno zasledovanje zaman. Lovci se zavedajo, da so sloni kljub svoji obilnosti še vedno tako urne živali, da se jim lahko v zadnjem trenutku izmuznejo. Treba jih je najprej z vso previdnostjo in spretnostjo obkoliti, ne da bi živali to opazile. Potem si vsak lovec izbere svojo žrtev, o kateri misli, da bi pozneje, ko jo bo ukrotil, lahko služila kot »živ motor«, kateremu ne dela nobenih težav niti še tako zanemarljivi in navzkriž pre-raščeni svet.

Ko napoči trenutek spopada

In ko je zaseda lepo pripravljena in si je vsak teh črnih lovec vzel na piko svojo žrtev, se začne najrazburljivši in tudi najnevarnejši trenutek tega boja, ki se pogostokrat za lovec konča z žalostno bilanco: toliko in toliko mrtvih in ranjenih. Črnci se divje vržejo v sredo tropa od vseh strani in začenjo silen krik, da bi živali čimbolj zbegali in prestrašili. Sloni v tej splošni zmešnjavi začno bežati, da bi se rešili, kajti med njimi je gotovo tudi dosti takšnih, ki so že prej kdaj spoznali, kaj takšen »alarm« pomeni.

Vsak lovec si je bil, kakor rečeno, že prej izbral svojo žrtev. S čudovito korajžjo se vrže nanjo, oborožen samo s kakšnih 15 metrov dolgo, surovo izdelano vrvo, ki jo slon vrže na zadnjo nogo, da se ovije okrog nje. Čim se mu to posreči, živigne kot blisk k bližnjemu drevesu, ovije okrog njega drugi konec vrvi in jo zanesljivo zavolja. Kralj savane je vjet.

Nagrada za ves trud in strah — nekaj drobiža

Dostikrat pa se zgodi, da se lovec ne posreči pravočasno oviti vrvi okoli drevesa, ki si ga je izbral. Razdraženi velikan je včasih le hitrejši od človeka in pobije loveca s svojim močnim rilcem na tla, ter ga pomandira in v taknem primeru človek ne zgubi le svojega življenja pač pa tudi nagrado, ki mu je bila obljubljena za vsakega ujetega slona. Nagrada je kaj majhna: nekaj drobiža dobi na roko za ves ta trud in za ves strah, ki ga je moral na lovu pretrpeti.

Živ »vrtljak«

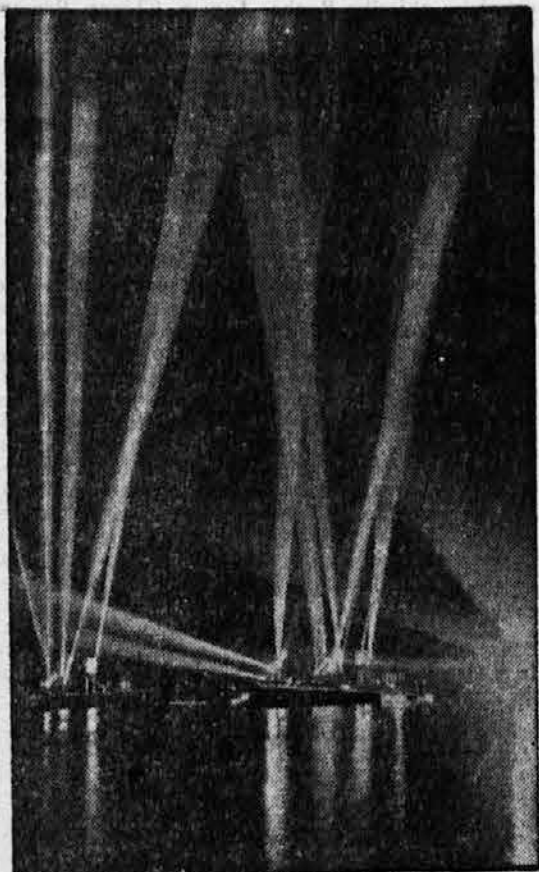
Boj pa še ni končan. Če se lovec posreči — in to se čisto pogosto — pravočasno privezati slona k drevesu, potem lahko reče, da je nevarna »igra« zanj dobljena. Privezani orjak tedaj skuša dati duška vsej svoji besnosti in začne obupno tuliti in vihteti okrog sebe svoj razjarjeni trobec. To je tuljenje od jeze in iz obupa obenem. Kličje na pomoč svoje tovariše s savane. Gozd odmeva od teh obupnih »klicev« na pomoč. Vjeta zverina se začne kot bi bila nora, vrteti okrog drevesa, ki je krivo njenega ujetništva, vrv pa tako postaja čedalje krajša. Z vsakim »obhodom« je žival tesneje priklenjena k drevesu. Okrog sebe vse pomandira, kar koli doseže z nogami: travo, grmovje, kamenje. Nobena stvar se ne upre silnim šapam.

Slonova vdaja po nekaj dneh

V takšnih trenutkih pokaže razjarjena zverina vso svojo orjaško moč. Vrv, na katero je vjeta, pa se vedno bolj zajeda v meso, ponavadi tako močno, da žival začne tudi krvaveti. Nazadnje tako omaga, da pade na tla in se počasi umiri. In tedaj nastopi trenutek, ko vjeti slon spozna, da je premagan in se mora vdati v svojo usodo. Ko žival uvidi, da ji prav nič ne koristi, če se še tako upira, se vda in tedaj šele se začne njeno udomačevanje.

Prvo znamenje, da se je sprijaznila s svojo usodo, je, ko začne, včasih po več dneh brez-

Zahtevajte povsod naš list!

Riflettori sulle navi — Žarometi na ladjah

Maršal Italo Balbo

Italijanski roji nad svetom

Stormi d'Italia sul mondo

IV.

Priloge za polet.

V aprilu začnemo prihajati v Orbetello prvi atlantski stroji, ki jih iz Sesta Calende vozijo po zraku isti častniki, ki jih bodo od onod vodili na ono stran Atlantskega morja. S. I. A. I. jih pošilja vsak dan majhno skupino. V drugi polovici maja morajo vsi biti v Orbetello na jezeru, s katerega se bodo pognali v polet. Stroji vzbujajo ponosen vtis o moči in eleganci.

Ne bom se mudil z opisovanjem letala S-55, čigar sloves je zdaj že utrjen v svetu po legendarnih junaštvih. Lepi stroj pa so zdaj še ojačili in izpopolnili za novi polet. Same mišice, sila in naglica so ga. »Je kakor olimpski tekmovalček«, piše njegov genijalni izumitelj Aleksander Marchetti.

Čudna je usoda letala S-55. Zamislil ga je Marchetti leta 1922 za razpis letalskega komisariata. Razpis se je glasil, da mora to biti »vodno letalo za visoko morje in za metanje torpedov«. Preskusna komisija ga je odločno odklonila s površno sodbo: »Sodijo, da ni zanimiv in da ne zasluži, da bi izdelali več kakor prvi izvod.«

Te sodbe so bile plod zastarele miselnosti, ki se je plašila drzne novosti v izdelavi. Ko pa so konec leta 1926 mene sprejeli za podtajnika v letalskem ministrstvu, sem hotel to sodbo popraviti ter sem letalo S-55 spet spravil v službo.

Od tega časa je ta stroj dal fašistovski Italiji petnajst po-

letov čez Atlantsko morje. Med njimi je prvi polet iz Italije v Brazilijo.

Vzorec X, ki ga uporabljamo za sedanjí polet, ima motorje Isotta Fraschini po 1500 konjskih sil, lahko doseže brzino 280 kilometrov na uro in je bil odobren za povprečno brzino 225 kilometrov. S 1000 kg koristnega tovora lahko preleti čez 4000 kilometrov s povprečno porabo goriva kilogram na kilometer.

Najvažnejše novosti se nanašajo na veternece, na hladilnike, na črpalke, na gornje dele čolnov, na obris srednjega dela in na drugo. Za vetrnice so v teh dveh letih preskusili osem in osemdeset sestav.

Ker je bila dana prednost kovinskim veterncem, so preskusili vrste tujih tovarn: Hederheimer, Junker, Ratier. Samo za poskuse glede veternece je bilo izvedenih 250 poletov. Zmaga je ostala veterncem družbe S. I. A. I. s tremi roglji, ki z največjo hitrostjo in z najmanjšo porabo goriva najbolj vleče pri odletu.

Preskusili so vsaj osemnajst vrst hladilnikov. Končna vrsta ima obliko prstana s pravokotnimi cevmi. Hladilnik je pritrjen pred prvim motorjem. Tudi hladilnik je italijanski in izdelan v S. I. A. I. Znano je, da so vse težave pri prejšnjem poletu šle na račun hladilnikov. Vrsta, ki smo jo izbrali za novi polet čez Atlantsko morje, ima stare priloge za hlajenje, je pa lažja in bolj odporna proti tresenju.

Druge spremembe naj bi letalo še bolj izpopolnile v aerodinamičnem pogledu. V tem sedanjega stroja ni mogoče primerjati s prejšnjim letalom.

Priloge za natančno merjenje so posebno zanimive: Glavne so: kompas, kazalec za brzino, kazalec za dviganje in spuščanje, kazalec za obračanje. Vsi so združeni na eni sami razsvetljeni plošči po načinu »Nistri-Biseoa«.

uspešnega upiranja, vsa izmučena in žejna piti lovcu iz roke.

In nazadnje še osem mesecev v »šolo«

Kralj savane postaja potem iz dneva v dan bolj domač. Po petih ali šestih tednih je že tako »zrel«, da ga lahko odvedejo na postajo v Gangalo, kjer se šele začne njegova prava »vzgoja«.

Po sedmih ali osmih mesecih »šole« je orjak popolnoma domač in »izurjen«. Tedaj lahko z njim že začno opravljati dela, zaradi katerih so ga bili vlovili in ukrotili. Tedaj začne opravljati funkcije »živega motorja«. Prenasati začne razne rudnine, drevesna debla, ki dajejo dragocen les in drugo, preko divje razraščene in za drugačen promet neprikladnih pokrajin do najbližje, čeprav dostikrat silno oddaljene železniške postaje.

Človek je tako premagal surovo silo orjaka iz džungle, da služi njegovemu blagostanju in njegovim potrebam. Črni lovec je opravil svoje delo in prejel skromno nagrado zanj: nekaj centezimov na dan, seveda če velikan s svojimi ostrimi okli ni prej postavil meje njegovi neustranjenosti, za vedno...

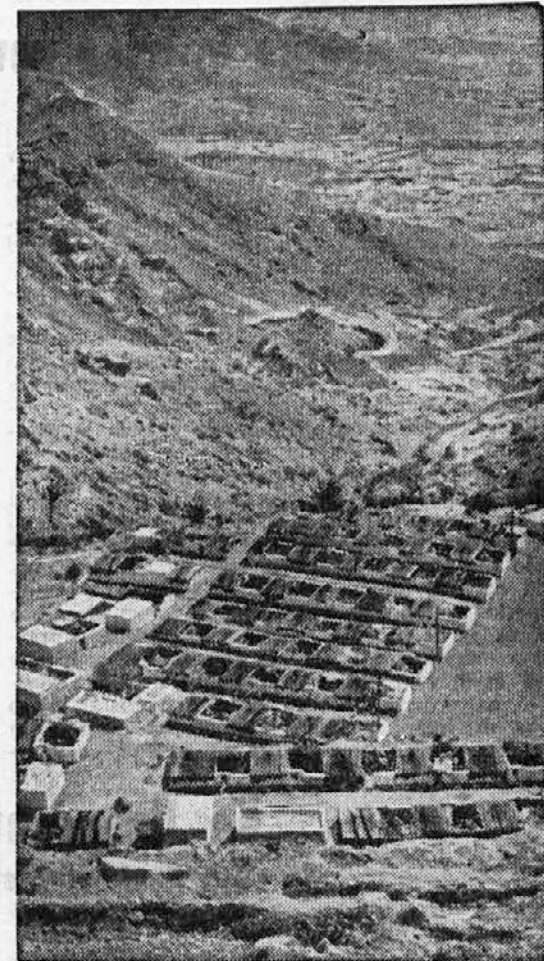
Novo odkrita slika Leonarda da Vincija

Na seji Kr. Akademije znanosti in umetnosti v Palermu so pred kakima dvema mesecema sporočili, da so v zakrstitiji palermske kapucinske cerkve odkrili majhno sliko, narejeno na les, ki predstavlja glavo Matere božje, prav takšno, kakršna je na sliki Leonarda da Vincija v Kr. Akademiji v Florenzi. Čeprav je bila slika pozneje nekoliko prebarvana, vendar domnevajo, da jo je naredil Leonardo sam. Umetniški kritiki so si edini v tem, da bo pristnost slike možno dokazati šele tedaj, ko bodo gornjo plast barv s slike odstranili. Predsednik Kr. Akademije je izrazil upanje, da bo izvirnost slike potrjena v najkrajšem času in bo tej umetniški po skrbni obnovi vrnjena tudi njena prvotna lepota.

Zakaj so ljudje od jeze zeleni

Duševno stanje človekovo je dostikrat res vzrok telesne bolezni

Sodobni zdravniki za duševne bolezni že znajo poiskati zvezo med telesno in duševno boleznijo. Velike uspehe na tem polju je dosegel zdravnik za duševne bolezni na nemškem zavodu za dušeslovje in psihoterapijo prof. dr. J. H. Schulz. V nekem svojem predavanju, ki ga je objavil tudi v časopisu, je dr. Schulz navedel nekaj zanimivih primerov iz svoje prakse. Tako je na primer prišel k njemu na videz popolnoma zdrav moški, ki pa se je neznansko potil po vsem telesu, tako da

Campo militare italiano nell'Africa settentrionale in perfetto ordine — Vzorno urejeno italijansko vojaško taborišče nekje v Severni Afriki

se je moral preobleči po večkrat na dan. Najrazličnejši poskusi zdravljenja so ostali brez uspeha. Izkazalo se je, da je bil pacient neprenehoma pod vplivom nekakšnega strahu, čeprav se tega ni zavedal. Nasprotno, bil je to človek precej robate narave in je imel pri svojem poklicu velik uspeh. Ugotovili pa so, da je kot otrok silno trpel zaradi surovega očetovega ravnanja, kar je zapustilo v njem za dolgo dobo nerazumljiv občutek neprestanega strahu.

Preprosto ljudstvo je samo opazilo v gotovih primerih takšne živčne bolezni. Pravijo, da se je nekdo tako prestrašil, da se mu je slina v ustih posušila. Z raznimi poskusi so to ljudsko prepričanje tudi potrdili. Kadar se človeku na primer kakšna stvar zastudi, se mu nehote začne nabirati v ustih slina, da jo mora izpljuniti. Pravijo dalje tudi, da huda jeza tako razdraži živčevje, da se začne izločati preveč žolča, kar vpliva na človekovo polt, da postane zelenkast. V gotovih primerih človek lahko dobi zlatenec.

Prof. dr. Sauerbruch iz Berlina je ugotovil, da polovico primerov tako imenovane bolezni Basedow povzroči duševna motnja.

Zdravniki imajo v tem lep nauk, da je duševno stanje človeka dostikrat res vzrok telesnih bolezni.

KRIŽANKA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	■								■
2		■			■				■
3			■					■	
4	■		■				■		■
5	■					■			■
6		■							■
7			■						■

Besede pomenijo. Vodoravno: 1. Kemična prvina — slab pisatelj. 2. Tanka stvar — precejšen po postavi. — 3. Človek, ki govori z zanosom. — 4. Del vrata. — 5. Lasulja (tujka) — svetopisemska oseba. — 6. Znajo, znano jim je — namišljeno božanstvo. — 7. Človek, ki je v samotni.

Navpično: 1. Veznik z ver. 2. Eden izmed čutov — dejstvo. — 3. Evropska država. — 4. Med tem časom. — 5. Hodnik, predsoba. — 6. Del noge — začetnici slov. pisatelja. — 7. Starogrški spev. — 8. Kačji glas — drevo. — 9. Učenje — neke barve.

Tam je dalje umetno obzorje vrste Sperry na girokopski sistem za nakazovanje podolžne in povprečne naklonjenosti stroja, ter smerni kazalec vrste Sperry za ugotavljanje poti.

Navedel sem nekaj tehničnih podatkov, da bi tudi neuk človek vsaj približno nekaj vedel o popolnosti, do katere je v Italiji prišla letalska mehanika. V desetih letih je znala močno napredovati.

V.

Na predvečer.

Pred dvema letoma me je žena prišla pozdravit v Orbetello, ko sem končno zapuščal Rim. To pot pa ji srce ne da, da bi sedela z nami pri poslovnih večerji. Noče izdati notranje tesnobe pred mojimi letalskimi tovariši. Pač pa pride v Ostio.

S svojimi letalci se ujemam v ljudskem praznoverju, da osebe, ki so drage našemu srcu in najbolj blizu nam, prinašajo dobro srečo. Kdo bi pa mogel našo usodo spremljati z bolj go-rečimi željami kakor one?

Zato jo spravim v svoje letalo, jo posadim na svoje mesto, ji pravim, naj z rokami prime krmlilo. Hočem, da bo njen duh v posesti mojega malega letalskega gnezda in da bo ostal skoraj docela v njem. Po atlantskih daljnih bo letel z mano proti srečni zvezdi.

Na plošči z merilnimi pripravami je trojna fotografija: moja stara mati, moja žena in moji otroci. Majčkene podobe, ki so v beli svetlobi žarele tudi tisto noč pri Bolami pred mojimi očmi. Manjka podobica Paola, mojega najmanjšega otroka, poslednje rojenega, s plavo uporno grivo. Pravim mu Garibaldi. To je klopčič rožnatnega mesa, star tri leta. Žena hoče, da bi tudi njegova podoba ne manjkala: zakaj taka pristranost.

(Nadaljevanje sledi.)